

Muuriankkuri

△ **Peruskorjattu Merisotakoulu**

◁ Itsenäisen Suomen asevelvollisena

Suomen Kasarmiin modernit toimistotilat

Media ja asevoimat sodassa

Tyytyväiset asiakkaat ovat palvelutoiminnan perusta

Puolustushallinnon rakennuslaitos on tutkinut asiakastytyväisyyttä pitkäjänteisesti ja käyttänyt tutkimuksista saatuja tuloksia toimintansa kehittämisen pohjana. Jatkuvasti parantuva asiakastytyväisyys kertoo siitä, että olemme onnistuneet kehittämistyössäme. Kuluvan vuoden kyselytutkimuksen perusteella myönteinen trendi näyttää jatkuvan.

Kiinteistöalouden Instituutin tekemässä tutkimuksessa Rakennuslaitoksen asiakkaiden kokonaistyytyväisyys oli 3,87 asteikolla 1–5. Selkeimmin paranivat asiakkaiden näkemykset kiinteistönhoidosta sekä erillistilauksista ja pieninvestoinneista. Myös asiakkaiden mielikuva palvelujen hinta-laatusuhteesta on kehittynyt edelleen positiiviseen suuntaan. Asiakastytyväisyys on selvästi yli keskitason vertailtaessa tuloksia muihin tutkimuksessa mukana oleviin organisaatioihin.

Asiakkaamme ovat olleet erityisen tyytyväisiä yhteistyön sujuvuuteen. Tätä on pidettävä erittäin tärkeänä viestinä myös jatkokehittämisen suhteen. Rakennuslaitoksen on säilytettävä omat vahvuutensa samalla kun kehitämme uutta.

Puolustusvoimissa tyytyväisimpiä olivat asiakkaamme Pääesikunnassa sekä Ilmavoimissa ja Maavoimissa, joissa myös kokonaistyytyväisyystulokset nousivat selkeimmin. Tämä on tärkeä viesti laitokselle, koska meidän on varuskuntien lisäksi huomioitava yhtä lailla puolustusvoimien ylempien johtoportaiden tarpeet ja tavoitteet. Alueittain tarkasteltuna tyytyväisimmät asiakkaat löytyvät tänäkin vuonna Kainuun, Lapin ja Itä-Suomen alueilta.

Hyvät tulokset eivät oikeuta ketään ”lepäämään laakereillaan”. Toiminnan jatkuva kehittäminen on erityisen tärkeää juuri nyt, kun puolustusvoimat muuttuu kovaa vauhtia. Esimerkiksi korjaustoiminnan ulkoistaminen Millog Oy:lle merkitsee suurta muutosta perinteisesti

puolustusvoimien ydinalueeksi katsotulla toimialalla. Muutoksella on seurannaisvaikutuksia myös Rakennuslaitoksen toimintaan, ja olemme jo uudistaneet käytäntöjämme kyetäksemme tarjoamaan palvelujamme myös yksityiselle yritykselle.

Lähestyvää joulunaikaa varjostaa taantuma, joka ennen pitkää vaikuttaa myös julkisen sektorin rahoituskehyksiin. Rakentamista on kuitenkin aina pidetty hyvänä välineenä talouden virkistämiseen. Hallituksen kaavailemia lisäpanostuksia julkiseen rakentamiseen ja investointeihin myös puolustushallinnossa onkin pidettävä tervetulleina.

Viimeaikaisia isoja rakennuttamishankkeitamme ovat olleet mm. Merisotakoulun ja Suomen Kasarmin peruskorjaukset, joista kerrotaan tässä lehdessä. Molemmat kohteet on ajanmukaistettu tämän päivän vaatimuksia vastaaviksi, mutta vanhaa arkkitehtuuria kunnioittaen.

Hyviä lukuhetkiä ja lumista joulua toivottaen

Pekka Salojärvi
Rakennuslaitoksen johtaja

Muuriankkuria on alun perin käytetty linnojen ja linnoitusten perustusten kivimuurien yhteenliittämiseen. Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tunnuksessa ja tämän lehden nimessä muuriankkuri kuvaa laitoksen roolia puolustushallinnon kiinteistötoimen hankinta- ja asiantuntijaorganisaationa, joka muuriankkurin tavoin liittää markkinoiden parhaat palvelut maanpuolustukseen myös rauhan aikana.

Sisältö

4

Maavoimille kevyet kalustusuojat Kadeteille uusitut majoitustilat Tykistöprikaatissa parannetaan liikenneturvallisuutta

6

Merisotakoulu peruskorjattuihin tiloihin

10

Puolustushallinnon Palvelukeskus Suomen Kasarmissa

14

Millog huoltaa Maavoimien kaluston

16

Kaartin Jääkärirykmentti suojaa pääkaupunkiseutua

20

Asepalveluksen historiaa

Helsingin Sanomien päätoimittaja Janne Virkkunen peräänkuulutti median vastuullisuutta RUK:n seminaarissa.

Suomenlinnassa Merisotakoulun laaja korjaushanke on valmistunut.

Arkistoneuvos Veli-Matti Syrjön kirjoitus Itsenäisen Suomen asevelvollinen.

24

Mediajohtajuus – valtaa ja vastuuta

26

Svensk resumé

28

Uutiset

Suomen Kasarmin entisissä majoitus-tiloissa on nyt modernit toimistotilat.

Kaupunkisotakoulutusta Helsingin Santahaminassa.

Kevyet kalustosuojat maavoimille

Ensimmäiset hallit Porin Prikaatille

Teksti: Jyrki Rihu

Kalustosuojahanke käynnistyi vuonna 2007 puolustusvoimien ylimmän johdon ilmaistua huolensa kalliin sotavarustemateriaalin varastointiolosuhteista. Erikoisajoneuvokaluston ja tarvikkeiden varastointi taivasalla ei ole tarkoituksenmukaista.

Pääesikunta osoitti Maavoimien Materiaalilaitoksen käyttöön miljoonan euron toimintamäärärahan käytettäväksi vuoden 2007 aikana kevyiden kalustosuojien hankkimiseksi Maavoimille. Vastaavia kalustuosioita tarvitaan valtakunnallisesti useissa eri joukko-osastoissa ja niiden kokonaistarve on huomattavasti tällä rahalla saatavaa määrää suurempi. Myönnetyn rahoituksen avulla pyrittiinkin ensisijaisesti löytämään kalustosuojalle toimiva ratkaisu sekä toteuttamaan välitömänä ensiapuna ja tulevien tarpeiden arviointia varten mahdollisimman laaja pilottihanke. Tässä vaiheessa oli tarkoituksenmukaista keskittää rakentaminen yhteen paikkaan: sijoituspaikaksi valittiin Porin Prikaatin Säkylän varuskunta.

Tilapäistä ja siirreltävää

Kalustosuojien rakenteellisen ratkaisun toivottiin olevan riittävän yksinkertainen, yleispätevä ja kevyt, jotta suojat olisivat helposti siirreltävissä Maavoimien tarpeiden mukaisesti. Näihin vaatimuksiin parhaiten soveltuvaksi ratkaisuksi todettiin asfalttipohjalle pystytettävät kevytrakenteiset, noin tuhannen neliömetrin kokoiset PVC-pinnoitettiset teräskarihallit. Hallit pyrittiin ensisijaisesti sijoittamaan jo olemassa oleville pysäköintialueille tai kentille. Porin Prikaatista niille ei kuitenkaan löytynyt

Kuva: Rakennuslaitos / Janne Lehtonen

Kalustosuojat ovat rakenteeltaan yksinkertaisia, yleispäteviä ja kevyitä, jotta ne olisivat tarvittaessa helposti siirreltävissä.

valmistaa asfaltoitua paikkaa, joten sellainen toteutettiin osana hanketta. Ratkaisu on elinkaartiloudellinen, sillä jos hallit joskus siirretään pois, asfaltoitua kenttää voidaan käyttää muuhun tarkoitukseen.

Kalustosuojien tilapäisestä luonteesta huolimatta niiden suunniteltu elinkaari Porin Prikaatissa on jopa 20 vuotta. Kalustosuojien ympäristövaikutukset ja soveltuvuus ympäristöön huomioitiin maankäyttö- ja maisemasuunnitelman mukaisesti. Halleille on myös haettu rakennuslupa ja ympäristönsuojelunäkökohdat on huomioitu kuten pysyvässä rakennuksessa. Hallin lattiana toimiva asfalttipohja on kallistettu sisäänpäin altaaksi ja kalustosta valuvat öljyvetiset sulamisvedet ym. öljyvuodot johdetaan umpikaivoon, josta ne voidaan helposti kerätä talteen. Alueen ja infrastruktuurin huolellinen etukäteissuunnittelu mahdollistaa lisärakentamisen myöhempien tarpeiden ja lisärahoituksen puitteissa jopa kahdeksan hallin kokonaisuudeksi.

Ongelmana kosteus ja valo

Suomen pohjoisissa oloissa sotaväen kalustoa rasittaa sään eli veden, lumen ja jään, kuran ja loskan sekä talvella pakasen ohella kosteuden tiivistyminen kylmiin pintoihin ja teknisiin järjestelmiin. Toisaalta myös kesäaikana auringonvalon UV-säteily haalistaa maalipintoja ja lyhentää mm. ajoneuvojen renkaiden elinikää. Kosteuden hallitsemiseksi kalustosuojat suunniteltiin varusteltavaksi joko tila- tai kohdekuivauksella. Katemateriaalina toimiva PVC-kangas ei läpäise UV-säteilyä, mutta päästää hyvin valoa

läpi, jolloin myös sisätilojen valaistustarve vähenee.

Hallien tekninen varustelu toteutetaan Porin Prikaatin tilaamana erillishankkeena. Kaikkiin halleihin rakennetaan sähköistys ja kolmeen halliin lisäksi kaluston kuivatusjärjestelmät. ■

Säkylän kalustosuojat

Kerrosala: 4 048 kem²

Tilavuus: 25 000 m³

Tilaaja: Maavoimien Materiaalilaitos

Rakennuttaminen ja valvonta:

Puolustushallinnon rakennuslaitos

Suunnittelunjohtaja:

arkkitehti Jyrki Rihu

LVI-suunnittelun valvoja:

insinööri Petteri Lahtinen

Sähkösuunnittelun valvoja:

insinööri Lily Jorderg

Geosuunnittelun valvoja:

insinööri Jari Oksanen

Rakennesuunnittelun valvoja ja

rakennuttamisen johtaja:

insinööri Merja Artinsalo

Päävalvoja:

rakennusmestari Janne Lehtonen

LVI-valvoja:

LVI-päällikkö Reijo Karvinen

Sähkövalvoja:

SÄH-päällikkö Markku Kivioja

Pää- ja rakennesuunnittelu:

Insinööri Toisto Halonen Oy

LVI-suunnittelu:

Insinööri Toimisto J. Markkanen- Oy

Sähkösuunnittelu:

Sähkösuunnittelu Fiimanni Oy

Pääurakoitsija:

Maanrakennus Jouko Kärkkäinen Oy

Hallitoimittaja: Janus Oy

Kadettitalo peruskorjattu

Santahaminassa on peruskorjattu Maanpuolustuskorkeakoulun rakennusryhmään kuuluva Kadettitalo. Korjaustyöt kestivät kahdeksan kuukautta, jona aikana uusittiin mm. seinien betoniset kuorielementit, lämpöeristeet ja ik-

Kuva: Rakennuslaitos / Yrjö Pulkki

Kadettitalosta uusittiin mm. betoniset kuorielementit.

Maanpuolustuskorkeakoulussa opiskelevat kadetit asustavat Santahaminan peruskorjatussa ja ajanmukaisessa Kadettitalossa. Kuvassa kadetti Hannu Hokkanen.

Kuva: Puolustusvoimat / Harri Valtonen

kunat sekä talotekniikka. Peruskorjauksen yhteydessä rakennukseen tehtiin myös hätäpoistumistie.

Vuonna 1962 valmistunut Kadettitalo on luokiteltu rakennushistoriallisesti arvokkaaksi rakennukseksi ja peruskorjaus tehtiin rakennuksen alkuperäistä tyyliä noudattaen. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat yli 4 miljoonaa euroa.

Peruskorjatun Kadettitalon bruttoala on noin 3 700 neliötä. Puiston keskellä sijaitsevan rakennuksen ajanmukaisista tiloista sekä upeasta merinäkölästä

pääsevät nyt nauttimaan talossa asuvat sotatieteiden kandidaatin tai maisterin opinto-ohjelmassa opintojaan suorittavat kadetit.

Peruskorjauksen suunnitteluvaiheen johtamisesta vastasi arkkitehti Hannu Ilari Nuotio ja hankesuunnitelmasta arkkitehti Jari Tirkkonen. Rakentamista johti insinööri Yrjö Pulkki. Rakennustöiden päävalvojana toimi insinööri Risto Virtanen, LVI-valvojana insinööri Kari Niemi ja sähkötöiden valvojana sähkötekniikko Kari Pirinen. ■

Niinisalon varuskunnassa liikkuminen turvallisemmaksi

Tykistörikaatissa Niinisalon varuskunnassa rakennetaan uusia kevyen liikenteen väyliä ja pysäköintialueita sekä parannetaan katujen liikenneötävyyttä uusien liikennejärjestelyjen avulla. Tievalaistusta, liikenneopasteita ja ajoratamerkintöjä uusitaan. Hankkeessa rakennetaan myös telauralle erillinen maastoajoneuvojen pesupaikka asianmukaisine kaivojärjestelmineen. Tarve tälle syntyi, kun Tykistörikaatiin päätettiin kohdentaa raskas raketinheitinjärjestelmä. Hankkeen kustannukset ovat noin miljoona euroa.

Rakennuslaitoksen keskusyksikön projektipäällikkö, rakennusinsinööri Jari Oksanen on vastannut hankkeen suunnitteluttamisesta ja rakennuttamisesta.

Kuva: Puolustusvoimat / Leena Kuusimäki

Niinisalon varuskunnassa parannetaan monin tavoin liikenneturvallisuuksia.

Rakennustöiden päävalvojana on toiminut Rakennuslaitoksen Niinisalon paikallistoimiston päällikkö, rakennusinsinööri

Kari Jokisalo. Hankkeen pääsuunnittelijana on toiminut Destia Oy ja pääurakoitsijana Lemminkäinen Infra Oy. ■

Merisotakoulun uudistetut tilat

Suomenlinnan Pikku Mustasaassa Merisotakoulun rakennusten kaksi ja puoli vuotta kestäneet korjaustyöt ovat nyt valmistuneet ja merenmittaustukialus Prismalla evakossa olleet Reserviupseeriosasto ja Suomenlinnan Muonituskeskus ovat päässeet takaisin omiin, täydellisesti uudistettuihin tiloihinsa.

Teksti: **Kirsti Helin**

Kuvat: **Risto Laine** ja **Tuula Pöyhä**

Hankeen suunnittelu käynnistyi helmikuussa 2006 ja laajan purku- ja korjausurakan jälkeen rakennusten urakat valmistuivat myös pihojen osalta 10.10.2008. Päärakennus peruskorjattiin kokonaisuudessaan ja luokkarakennus perusparannettiin osittain. Rakennusten talotekniikka uudistettiin ja päärakennukseen rakennettiin hissi. Hanketta johtaneen Rakennuslaitoksen arkkitehti **Raimo Jokelan** mukaan haasteelliseksi peruskorjauksen tekivät rakennusten ikä ja kosteusongelmat.

– Tavoitteena oli nykyaikaistaa Merisotakoulun tilat mutta samalla säilyttää sisätilojen perusrakenne ja arkkitehtoninen luonne. Se on edellyttänyt mm. teknisten ratkaisujen sijoittamista seinärakenteisiin ja alapohjaonteloon.

Ensimmäinen selvitettiin rakennushistoria

Merisotakoulun rakennukset ovat rakennushistoriallisesti arvokkaita suojelukohteita, ja koko Suomenlinna on Unescon maailmanperintöluettelossa sotahistoriallisena muistomerkkinä. Rakennusten korjaushankkeessa käytettiin asiantuntijana arkkitehti **Tuula Pöyhää**. Hän teki laajan perusselvityksen rakennusten

historiasta ja vanhoista rakenteista ennen purku- ja rakennustöitä.

– Hankkeessa on ollut paljon löytämisen iloa. On ollut mielenkiintoista nähdä, kuinka asiat tehtiin ennen. Peruskorjauksessa kaikkia vanhoja rakenteita ei voida säilyttää ja siksi on tärkeää kuvata ne mahdollisimman tarkkaan ennen purkutoita ja saada näin rakennushistoriallista tietoa talteen.

Pöyhä kertoo, että yksi löytö oli 1820-luvulta peräisin oleva ovi, joka löytyi ruo-

kasalin väliseinää purettaessa. – Nyt ovi odottaa ammattitaitoisen konservattorin entisöintiä. Hyvän koulutuksen ansiosta sellaisia löytyy taas maastamme.

– Kummankin rakennuksen keskeisiä ominaisuuksia ovat tilojen selkeys ja väljyys sekä holvattujen kattopintojen ja vyökaarrien rytmittämien käytävien keskeinen rooli sisätiloissa, Pöyhä ihastelee.

Venäläisten rakennuttamia sairaaloita

Rakennus D12 eli nykyinen luokkarakennus rakennettiin autonomian aikana 1828–1831 kaksikerroksiseksi sairaalarakennukseksi. Suurten tynnyriholvattujen sairassalien ja koko rakennuksen pituisen sivukäytävän välillä oli jo alun perin korkeat pariovet ja sisäikkunat, jotka ovat säilyneet suurelta osin – lukuisine maalikerroksineen.

Käymälät oli sijoitettuna kahteen kerrokseen varsinaisen rakennusrungon ulkopuolelle mutta sisäyhteydellä. Ilmanvaihto ja hygienia olivat keskeisiä ratkottavia asioita. Alkuperäisenä lämmitysjärjestelmänä on ollut uunilämmitys. Kussakin huoneessa oli kaksi uunia, joilla oli merkitystä myös ilmanvaihdon

Merisotakoulu

Merisotakoulu on merivoimien komentajan alainen sotilasopetuslaitos, jonka päätehtävänä on kouluttaa merivoimien kadetteja upseerin tutkintoon, varusmiehiä merivoimien reserviupseereiksi sekä järjestää jatko- ja täydennyskursseja merivoimien ja muiden puolustushaarojen henkilöstölle ja reserviläisille. Merisotakoulu on perustettu vuonna 1930.

Merisotakoulun rakennusten historiaa ja vanhoja rakenteita selvittänyt arkkitehti Tuula Pöyhä kertoo työn olleen erittäin mielenkiintoista.

Merisotakoulun peruskorjaus

Rakennuttaja: Senaatti-kiinteistöt, Etelä-Suomi, projektipäällikkönä Marjatta Erwe
Rakennuttajakonsultti ja päävalvoja: Puolustushallinnon rakennuslaitos; Keskusyksiköstä projektinjohtajana Raimo Jokela, rakennesuunnittelun valvojina Jorma Rytkönen ja Merja Artinsalo, sähkösuunnittelun valvojana Lily Jordberg, LVIA-suunnittelun valvojana Petteri Lahtinen ja Uudenmaan alueyksiköstä päävalvojana Risto Virtanen, sähkövalvojana Mika Jatkola ja LVI-valvojana Jarmo Oksman

Pääsuunnittelija: Arkkitehtitoimisto Koskinen Schalin Oy, Keijo Koskinen
Päärakojitsija: Peab Seicon Oy

Hankkeen laajuus: D13:n huoneistoala 2705 m² ja ohjelma-ala 1916 m²,
 D12:n huoneistoala 784 m² ja ohjelma-ala 2007 m²

Hankkeen kustannukset: Hinta-arvio (marraskuu 208) D13: 7,8 M€ ja D12: 6,4 M€

Tältä ruokasali näytti purkutöiden aikana ja uudistettuna. Kosteuden poistaminen vaati rakenteiden purkamista kalliopintaan asti.

tehostamisessa. – Muotoon poltetuista tiilistä muuratut, poikkileikkausmuodoltaan pyöreät muurinsisäiset hormit ovat rakennustekninen taidonnäyte, Pöyhä kehuu.

Rakennuksen suunnittelijasta ei ole aivan varmaa tietoa. Tiedetään, että Viaporin insinöörikomennuskunnassa tehtiin suunnitelmia rakennusta varten, mahdollisesti myös Pietarissa. **Carl Ludvig Engel** oli suunnittelijana tai arkkitehtonisenä asiantuntijana monissa muissa sotalaitoksen rakennusprojekteissa, mutta hänen roolistaan D12:n suunnittelussa ei sen sijaan ole varmoja tietoja.

Suomen itsenäistyttyä rakennus D12 toimi ensin punavankileirin sairaalana. Keskiosaan rakennettiin 1920-luvulla kolmas kerros ja samalla levennettiin ikkunoita. Tämän seurauksena rakennus menetti alkuperäisen uusklassisen linjakkuutensa. Vuosina 1919–1965 siinä toimi Helsingin Sotilassairaalan ihotautisairaala. Merisotakoulun keittiö, ruokala ja varusvarasto muuttivat rakennuksen pohjakerrokseen 1940-luvun lopulla.

Rakennus D13 eli nykyinen päärakennus on valmistunut 1850-luvun puolivälissä myös sairaalaksi. Ratkaisultaan se oli samanlainen kuin D12 suurine sairassaleineen ja sivukäytävineen. Se yhdistettiin jo alun perin toisen kerroksen tasolla olevan yhdyskäytävän avulla D12:een. Sairaalan kappeli oli rakennuksen kolmannessa kerroksessa.

Puolustusministeriö päätti 1930-luvulla korjauttaa rakennuksen Merisotakoulun tarkoituksiin sopivaksi. Reserviupseerikurssi 6:n kurssijulkaisussa todetaan: ”Merisotakoulu muutti tammikuussa 1936 vastausittuun, upeaan rakennukseen Suomenlinnan Sairaala-alueella”. Uusi koulurakennus antoi hyvät puitteet opetukselle ja paransi Merisotakoulun kilpailukykyä sotilaskoulutuksen alalla. Kappeli muutettiin juhla- ja voimistelusaliksi puolapuineen, ja kirjasto sai omat tilansa. Rakennus sai monilta osin nykyisen funkissilauksensa.

Korjausta pieteeillä

Päärakennuksen vanhat holvipinnat on säilytetty näkyvissä, 1930-luvulta peräisin olevat sisäovet kromattuine ja messinkisine vetimineen on kunnostettu, samoin vanhat ikkunat on kunnostettu sisäpuolelta ja majoitustilojen märkätilat on uusittu mm. 1930-luvun funkistyyli- sillä pesualtailla. Rakenteiden eristyksiä on parannettu ja pintamateriaalit uusittu vastaamaan nykymääräyksiä.

Luokkarakennuksen peruseräparannus rajattiin ensisijaisesti alemman kerroksen sisätilojen ja alapohjan rakenteiden korjaamiseen, LVI-hormien ja uuden IV-konehuoneen rakentamiseen sekä sähköteknisten asennusten uusimiseen. Korjaustöiden pääsuunnittelijana toiminnut arkkitehti **Keijo Koskinen** kertoo, että haasteeksi muodostui rakennuksen alapohjan kosteusongelma. – Kosteuden poistaminen vaati maavaraisten alapohjarakenteiden purkamista kalliopintaan saakka sekä runsasta kallion louhintaa veden virtauksen hallitsemiseksi. Rakennuksen alapohjan tuuletus hoidetaan nyt koneellisesti kosteuden ja radonin poiston vuoksi. Lisäksi pihalta ja katoilta johdetaan vedet hallitusti sadevesiverkkoon.

Muonituskeskuksen tilat uusittiin täydellisesti Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskuksen ja Kaartin Jääkäriyri- kmentin muonituskeskuksen tarpeita vastaavaksi. Osa kokonaisuutta oli myös sotilaskodin siirto toisesta kerroksesta uusiin tiloihin ensimmäiseen kerrokseen. Tilojen suunnittelussa on otettu huomioon myös liikuntaesteisten kulkumahdollisuudet.

Pihan keskellä oleva pyöreä puistoalue, joka alun perin oli tarkoitettu potilaiden ulkoilukäyttöön, on nyt myös uusittu piharakenteineen ja istutuksineen. ■

Päärakennukseen portaikkoon rakennettiin korjaustöiden yhteydessä hissi. Muutoin portaikko kunnostettiin 1930-luvun tyyliä noudattaen.

Modernit toimistotilat vanhaan tiilikasarmiin

Teksti: **Kirsti Helin**
Kuvat: **Ville Merisaari**

Puolustushallinnon Palvelukeskuksen johtaja Helena Lappalainen esittelee tyytyväisenä organisaationsa uusia työtiloja Hämeenlinnassa.
– Vanhan kasarmin peruskorjauksessa on onnistuttu kunnioittamaan vanhaa ja samalla ottamaan huomioon nykyaikaisen toimistotyön vaatimukset.

– Vanhasta peruskorjatusta majoituskasarmista on saatu erittäin toimiva ja viihtyisä toimistotalo, kehuu johtaja Helena Lappalainen Puolustushallinnon Palvelukeskuksen uusia tiloja.

Uudet toimitilamme ovat herättäneet kiinnostusta myös asiakkaiden ja muiden sidosryhmien keskuudessa ja vierailijoita on riittänyt.

Puolustushallinnon Palvelukeskuksen 130 työntekijää on työskennellyt Suomen Kasarmin peruskorjatussa Rakennus 10:ssä jo noin vuoden ajan. Puolustusministeriön alaisuuteen vuonna 2005 perustettu yksikkö tuottaa henkilöstö- ja taloushallinnon palveluja puolustushallinnolle sekä ulkoasiainhallinnolle. – Kuukausittain henkilöstöhallinnossa lasketaan noin 20 000 henkilön palkat ja palkkiot sekä noin 25 000 varusmiehen päivärahat. Se tarkoittaa noin 2 miljardin euron rahavirtaa ja 250 000 palkkalaskelmaa vuodessa. Taloushallinnon puolella käsitellään noin 300 000 laskua vuodessa, kuvaa Lappalainen keskuksen toiminnan volyyymiä.

Suomen sotaväen ensimmäinen kasarmialue

Vierailijan voi olla vaikea löytää kasarmialuetta, joka on vuosien saatossa jäänyt kerrostaloualueen keskelle. Noin kilomet-

rin päähän Hämeenlinnan keskustasta rakennettiin vuosina 1882–1884 Suomen sotaväen ensimmäinen kasarmi eli majoitustilat Suomen 7. Tarkk'ampujapataljoonalle. Rakennukset olivat alun perin puurakenteisia: komppaniat sijoitettuna neliön muotoon ja upseerien asunnot neliön yhdelle sivulle.

Kun Venäjä vuonna 1901 lakkautti Suomen sotaväen, kasarmit siirtyivät venäläisten sotilaiden käyttöön. Ennen ensimmäistä maailmansotaa venäläisten joukkojen määrää lisättiin huomattavasti koko valtakunnassa ja tsaari käynnisti suuren rakennusohjelman. Myös Suomen suurruhtinaskuntaan nousi punatiilisiä tyypirakennuksia upseerien asunnoista ja miehistörakennuksista pieniin varastorakennuksiin. Hämeenlinnassa Suomen Kasarmin Rakennus 10 kuului tähän rakennusohjelmaan, ja se valmistui vuonna 1913 majoituskasarmiksi aikaisemmin paikalla olleen puisen rakennuksen tilalle.

Suomen itsenäistyttyä Rakennus 10 toimi aluksi vankilana sisällissodan aikana

ja sittemmin varusmiesten majoituskasarmina, esikuntatiloina ja Valtion Sähköpajana. Viimeiset varusmiehet majoitettiin rakennukseen vuonna 1973, minkä jälkeen rakennus oli varastokäytössä ja vuodesta 1977 lähtien tyhjiillään.

Helposti peruskorjattavissa

– Näky oli aika lohduton, kun ensimmäisen kerran astuin ovesta sisään, muistelee Helena Lappalainen. – Arkkitehteillä oli kuitenkin visio siitä, mitä tällaisesta kulttuurihistoriallisesta rakennuksesta voidaan saada irti. Peruskorjaushankkeen suunnittelu- ja toteutusvaiheessa me tulevat käyttäjät saimme olla tiiviisti mukana kommentoimassa ja kertomassa omista toiveistamme.

Peruskorjauksen suunnittelua johtanut arkkitehti **Johanna Virsu** Rakennuslaitoksesta kertoo, että hanketta oli helppo lähteä toteuttamaan, sillä rakennuksen runko oli vankka ja hyvässä kunnossa. – Tiilijulkisivu, konesaumattu peltikatto ja ulommaiset ikkunat olivat kunnostettavissa eikä sisätiloja purettaessa tullut esille mitään yllätyksiä.

– Tiukka aikataulu piti ja budjetissa pysyttiin. Hankesuunnittelu alkoi huhutikuussa 2006, rakennustyö käynnistyi helmikuussa 2007 ja Palvelukeskus sai tilat käyttöönsä marraskuussa 2007. Hankkeen etenemistä joudutti se, että kaikki osapuolet toimivat tehokkaasti yhteen ja tekivät nopeita päätöksiä. Erityisesti vuorovaikutus käyttäjän, suunnittelijoiden ja Rakennuslaitoksen suunnittelunvalvojien kesken toimi sujuvasti läpi koko hankkeen, Virsu kiittelee.

Rakentamisvaiheen johtajana toiminut insinööri **Yrjö Pulkki** Rakennuslaitoksesta toteaa, että hankkeen vaatavuus ja aikataulun kireys asetti rakennusvaiheessa huomattavia haas-

teita myös urakoitsijoille. – Urakoitsijat suoriutuivat työstä kuitenkin hyvän yhteistyön ja ammattitaitoisen henkilöstön ansiosta erittäin hyvin.

Vanhaa ja uutta

Peruskorjatun kasarmirakennuksen sisäntulo on vaikuttava: vanhaa punaista tiiltä yhdistettynä moderniin lasi- ja teräspintaan. Sisällä rakennuksessa tiiliseinät on kuultorapattu vaaleiksi, ja valaistuksen mukaan ne näyttävät joko vaalean punaisilta tai vaalean ruskeilta. Lämminhenkistä tunnelmaa rakennukseen tuovat myös huolellisesti entisöidyt graniittiportaat takorautakaiteineen sekä miljööseen hyvin sopivat taideteokset. Helena Lappalainen kertoo, että taidetta on käyty valitsemassa

Valtion taidelainaamosta ja jotkut taiteilijat ovat halunneet itse huolehtia taulujen ripustamisesta, jotta ne pääsisivät parhaalla tavalla esille. Aulassa kasarmin entisöity puuovi toimii taideteoksena. Kalusteet on hankittu pääsuunnittelijan väri- ja materiaalisuositusten mukaan.

Työtilojen ristikkoikkunoista avautuu näköala vanhalle kasarmialueelle, jossa nykyisin toimii Länsi-Suomen Sotilasläänin Esikunta.

Yläkerran rauhalliseen neuvotteluhuoneeseen on jätetty alkuperäiset käsin tehdyt tiiliseinät, joissa tekijöiden sormenjäljet ovat sananmukaisesti yhä nähtävissä. Tila on saanut nimekseen Helge tiiliseinässä näkyvän vanhan kai-verruksen mukaan.

– Mittava ilmastointijärjestelmä vaatii vielä aika ajoin säätämistä, kertoo rakennuksen ylläpidosta vastaava huoltomies Kauko Mäki-virta Rakennuslaitoksen Suomen Kasarmin toimipisteestä.

Mittava talotekniikka

Rakennuksessa on kolme kerrosta: ensimmäisessä kerroksessa työskentelevät palkka- ja henkilöstöhallinnon ja toisessa kerroksessa taloushallinnon asiantuntijat. Suurin osa rakennuksen 2 000 neliön huoneistoalasta on sermein sisustettua avokonttoria, jossa jokaisella on oma rauhallinen työpisteensä. Datakaapelit ym. johdot on piilotettu lattiasta kattoon ulot-

Rakennus 10:n peruskorjaus

Rakennuttaja:

Senaatti-kiinteistöt, Keski-Suomi rakennuttajapäällikkönä Erkki Sabel

Rakennuttajakonsultti ja työmaavalvonta:

Puolustushallinnon rakennuslaitos; Keskusyksiköstä suunnittelun johtajana Johanna Virsu, rakentamisen johtajana Yrjö Pulkki, rakennesuunnittelun valvojana Jorma Rytönen, sähkösuunnittelun valvojana Petteri Lahtinen ja Hämeen alueyksiköstä päävalvojana Juhani Mäkelä, sähkövalvojana Teppo Valtonen ja LVI-valvojana Kalle Haapea

Pääsuunnittelija:

Arkkitehtitoimisto Lasse Kosunen Oy, projektiarkkitehtina Olli-Matti Heimonen

Pääurakoitsija:

Rakennus Oy Paanurakenne, vastaavana työnjohtajana Jukka Mäkilä

Hankkeen laajuus:

bruttoala 2 732 m²,
huoneistoala 1 964 m²,
hyötyala 1 691 m²

Hankkeen kustannukset:

noin 3,4 miljoonaa euroa

tuviin teräksisiin pistorasiapylväisiin. Koiointiin ja postitukseen liittyvät tilat ja laitteet on sijoitettu avokonttorien päätyihin. Erillisiä työ- ja neuvottelutiloja rakennuksessa on kymmenkunta.

Kolmanteen kerroksen on sijoitettu neuvotteluhuone, arkisto ja talotekniikka. Ilmastointijärjestelmään liittyvät laitteistot ja putket vievät paljon tilaa.

– Ilmastointi on ensi alkuun vaatinut jonkin verran säätämistä, kun olemme seuranneet talon käyttäytymistä eri sääolosuhteissa, kertoo rakennuksen ylläpidosta vastaava huoltomies **Kauko Mäki-virta**. Hän työskentelee samassa pihapiirissä Rakennuslaitoksen huoltopisteessä, joten apu on tarvittaessa lähellä. Henkilöstöltä kerätään säännöllisesti palautetta talon ilmastoinnin, valaistuksen ja ergonomian toimivuudesta.

Kasvunvaraa

Rakennuksessa on vielä runsaasti avovinttiä vanhoine kattoparruineen, jonne voidaan tarvittaessa rakentaa lisää työtiloja. Lisätilojen rakentaminen saattaa

tulla pianikin ajankohtaiseksi, sillä kaikki valtionhallinnon palkka- ja taloushallinnon toiminnot on tarkoitus sijoittaa yhteen yksikköön vuonna 2010. Tätä varten Hämeenlinnassa on ryhdytty suunnittelemaan myös kaupungin ydinkeskustassa sijaitsevan kulttuurihistoriallisen Linnan kasarmin peruskorjausta toimistokäyttöön.

– Hämeenlinnalla on hyvä sijainti ja tänne on nopeat liikenneyhteydet. Meidän onkin ollut helppo rekrytoida henkilöitä niin pääkaupunkiseudulta kuin lähialueelta, kertoo itse Hyvinkäällä asuva Helena Lappalainen. ■

Millog

– Master of Military Maintenance

Teksti: **Kirsti Helin**

Kuvat: **Merja Ojala** ja **Puolustusvoimat**

Puolustusvoimat tekee yhä tiiviimpää ja avoimempaa yhteistyötä siviilimaailman kanssa. Maanpuolustuksen kehittämiseksi ja kriisivalmiuden ylläpitämiseksi tarvitaan strategisia kumppanuuksia eri toimialoilta.

Uusin kumppani on Millog Oy, joka vastaa puolustusvoimien maavoimien materiaalin kunnossapidosta ja varaosalogistiikasta. Kun kunnossapitopalvelut otetaan yhdeltä strategiselta kumppanilta, palvelun laatua on helpompi valvoa ja sopimusten hallinta on yksinkertaisempaa.

Millog on osa Patria-konsernia, ja sen muut omistajat ovat Patria Oy:n ja valtion lisäksi ovat Insta Group Oy, Ras-kone Oy, Oy Sisu Auto Ab ja Oricopa Oy. Erityisosakkeen (K-osake) omistajana

valtiolla on yhtiössä hallituspaikka. Puolustusministeriö vastaa Millogin omistajaohjauksesta.

Kunnossapidosta ydinbisnestä

Kunnossapidosta ydinbisnestä

Millogin tehtäviin kuuluvat maavoimien ajoneuvo- ja panssarikaluston kunnossapito, ase- ja elektroniikkajärjestelmien huolto-, muutos- ja tukipalvelut sekä maa-

Millogin strategisen kumppanuuden perusta

- Yhden luukun periaate
- Vastuu kunnossapidon tasosta II
- Palvelu- ja laatutaso
- Sodan ajan vaatimusten täyttäminen
- Toiminnan jatkuvuuden turvaaminen ja varmistaminen
- Kansainvälinen yhteensopivuus
- Toiminnan tehostumistavoite
- Pitkäaikaiset sopimukset ja niihin liittyvät linjaukset

Puolustusvoimat ostaa vuoden 2009 alusta lähtien maavoimien materiaalin kunnossapitopalvelut kunnossapidon strategiselta kumppanilta, Millog Oy:ltä. Sopimus ei koske räjähteitä eikä vaate- tai lääkitämateriaaleja.

voimien materiaalihankintoihin osallistuminen. Millogin palvelut kattavat myös kansainvälisten operaatioiden tuen. Puolustusvoimien kanssa tehty strateginen kumppanuussopimus on kahdeksanvuotinen ja siihen liittyvien sopimusten arvo on noin 484 miljoonaa euroa.

– Puolustusvoimien materiaalin kunnossapito on ydinbisnestämme, toteaa Millog Oy:n toimitusjohtaja **Aarne Nieminen**. – Kunnossapitoon keskittyvän yrityksen myötä toimiala saa näkyvyyttä ja pitkä sopimus tuo suunnitelmallisuutta rahoitukseen.

Yhtiö voi myydä osaamistaan myös muille asiakkaille, ja Niemisen mukaan tavoitteena onkin, että vuoteen 2016 mennessä 20–25 prosenttia liikevaihdosta tulee muilta asiakkailta kuin puolustusvoimilta. – Laajentuminen kansainvälisille markkinoille yhteistyökumppaneiden kautta on myös mahdollista.

Uusia mahdollisuuksia henkilöstölle

Vuoden 2009 alussa puolustusvoimista siirtyy noin 620 henkilöä ns. vanhoina työntekijöinä Millog Oy:n palvelukseen. Työntekijöitä siirtyy mm. Riihimäellä ja Lyyssä toimivasta Elektroniikkalaitoksesta, jonka vastuualueeseen on kuulunut eri puolustushaarojen johtamisjärjestelmien ja tutkajajärjestelmien kunnossapito.

Toimitusjohtaja Nieminen toteaa, että työt jatkuvat kuten ennenkin. Työsuhteisiin liittyvät neuvottelut koskevat lähinnä eläkeiän yhtenäistämistä ja lomapäiviä. – Uusi yritys tarjoaa henkilöstölle myös uusia mahdollisuuksia kehittää itseään.

Käynnissä olevan muutosohjelman aikana järjestetään esimieskoulutusta ja tiedotustilaisuuksia koko henkilöstölle. Henkilöstölle on jatkossakin tiedossa kertausharjoituksia, joten myös kukaan sotilalliset taidot eivät pääse unohtumaan.

Aarne Niemiselle itselleen puolustusvoimat on tuttu työnantaja ja yhteistyökumppani jo 25 vuoden ajalta. Aluksi hän toimi Ilmavoimissa ja nyt noin 10 vuotta Patrian palveluksessa. Viimeiset neljä vuotta hän on kuulunut Patria-konsernin

– Puolustusvoimien materiaalin kunnossapidon siirtyminen Millogille on hyvä uudistus, joka avaa myös henkilöstölle uusia uramahdollisuuksia, lupaa Millog Oy:n toimitusjohtaja Aarne Nieminen.

johtoon ja ollut valmistelemassa Millog Oy:n perustamista.

Tilat tehokkaampaan käyttöön

Millogin hallintoyksikkö toimii Tampereella, ja muut toimipisteet sijaitsevat Riihimäellä, Lyyssä, Hattulassa, Kalkussa, Siikakankaalla, Tervolassa, Lievestuoreella ja Kuopiossa. Tampereella on Millogin kanssa samassa liikerakennuksessa myös

asiakkaan, Maavoimien Materiaalilaitoksen Esikunnan toimintoja.

– Tällä hetkellä osa palveluverkostomme tiloista on vajaakäytössä tai käytötarkoitukseen huonosti soveltuvia. Uskon että tehokkaammilla tilajärjestelyillä saamme säästöjä aikaan. Tilojen ylläpitäjänä Puolustushallinnon rakennuslaitos on merkittävä yhteistyökumppanimme, Aarne Nieminen kertoo. ■

Kaartin Jääkärirykmentti suojaa pääkaupunkiseutua

Teksti: **Kirsti Helin**

Kuvat: **Risto Laine** ja **Puolustusvoimat**

Santahaminassa toimii pääkaupunkiseudun oma joukko-osasto. Kaartin Jääkärirykmentti kehittää ja ylläpitää sotilaallista valmiutta ja turvallisuustoimintaa pääkaupunkiseudun tarpeisiin. Rykmentin päätehtävänä on kouluttaa asutuskeskustaisteluun erikoistuneita joukkoja. Yhteistyö viranomaisten kanssa on laajentunut viime vuosina, ja sotilaita käytetään yhä enemmän erilaisissa virka-aputehtävissä.

-Meitä lähtee lähes viikoittain sotilaita poliisin avuksi erilaisiin virka-aputehtäviin kuten onnettomuusalueiden eristämiseen, isojen tapahtumien vartiointiin tai esimerkiksi löytyneiden räjähteiden purkamiseen. Varusmiehiämme oli mukana myös ETYJ:n kokouksen turvatehtävissä, kertoo rykmentin komentaja eversti **Hannu Liimatta**.

Santahamina Helsingin kupeessa on ollut sotilasaluetta jo vuosisatoja. Saarella on erinomaiset koulutusmahdollisuudet: ampumaradat, monipuolinen kalusto ja vuosikymmenten aikana rakentunut sotilaallinen kiinteistökanala.

Kaartin Jääkärirykmentti asettaa myös presidentinlinnan kunnivartioiston.

Saarelle on rakennettu asutuskeskus-koulutusta varten ns. Helsinki-simulaattori, ja lisäksi harjoituksia järjestetään mantereella siviiliasutuksen keskellä joko yöaikaan tai rauhallisemmilla alueilla myös päivisin. – Varautuminen poikkeus-

oloihin tapahtuu hyvässä yhteistyössä pääkaupunkiseudun viranomaisten kanssa, Hannu Liimatta kiittelee.

Asukkaita neljän neliökilometrin varuskuntasaarella on nykyisin noin 600, ja kaikilla heillä on jokin kytkös puolustus-

hallintoon tai rajavartiolaitokseen. Asukkaiden käytössä on koulu ja päiväkotiki, mutta lähin kauppa sijaitsee mantereen puolella Laajasalossa. Liikenne saarelle on melkoinen, sillä päivittäin siellä käy noin 4 000 henkilöä. Bussilla pääsee Hevossalmen yli Helsingin keskustaan päin kymmenen minuutin välein.

Stadilaisten ja ulkosuomalaisten koulutuspaikka

Kaartin Jääkärirykmentissä työskentelee 260 palkattua henkilöä, vuosittain koulutetaan noin 2 000 varusmiehestä kahdessa saapumiserässä ja kertausharjoituksissa koulutetaan vuosittain noin 1 000 reserviläistä. Varusmiehet tulevat Helsingistä, Vantaalta, Espoosta ja Kauniaisista. Viime heinäkuussa palvelukseen astui kaikkien aikojen suurin saapumiserä, 1 100 alokasta.

– Kansainvälistä tuulahdusta rykmenttiimme tuovat ulkosuomalaiset varusmiehet, joita on yleensä parikymmentä saapumiserässä. Monilla heistä on esi-isensä kautta suomalainen tausta, mutta suomen kieltä harvat osaavat, Hannu Liimatta kertoo.

– Ulkosuomalaiset koulutetaan samoilla oikeuksilla ja velvollisuuksilla kuin muutkin varusmiehet. Englannin kielellä yleensä pärjätään, sillä kouluttajat ja johtajat ovat nykyisin kielitaitoisia, ja isosta joukosta löytyy yleensä aina joku kielitaitoinen taistelupari tulkiksi, jos tarvitaan muita kieliä. Ulkosuomalaisille on myös tarvittaessa järjestetty Santahaminasta viikonloppuasunto, jos henkilöllä ei ole sukulaisia tai tuttavuuksia täällä.

Valtakunnallista edustamista

Kaartin Jääkärirykmentin vastuulla ovat myös valtakunnalliset edustus- ja soitto- tehtävät. Rykmentti asettaa tasavallan presidentin käyttöön kunniakomppanian, presidentinlinnan kunniavartioston ja Kaartin Soittokunnan. – Etenkin ulkomaiset vieraamme joskus hämmästelevät, kun samat miehet seisovat aamulla univormut päällä presidentinlinnan edessä ja iltapäivällä heidät näkee taistelu-

harjoituksissa Santahaminassa, Liimatta kertoo.

Kaartin Soittokunta koostuu pääosin palkatusta henkilökunnasta ja lisäksi soittoonkuntaan valitaan muutamia lahjakkaita varusmiessoittajia. Soittokunnalla on eri kokoonpanoissa noin 500 esiintymistä vuodessa. Soittokunnan tilat sijaitsevat Helsingin Töölössä, Taivallahden kasarmilla. Siellä toimii myös soitinkorjaamo, jossa huolletaan muidenkin sotilassoittokuntien puhallinsoittimet.

Maanpuolustustahto korkealla

Eversti Liimatan mukaan nykynuoret sopeutuvat armeijan elämään pääsääntöisesti hyvin. – Noin 80 prosentilla palvelukseen astuvista ei ole mitään ongelmia. Nuoret ovat monessa suhteessa fiksumpia kuin omassa nuoruudessaani. Myös heidän maanpuolustustahtonsa on korkealla. Meiltä viimeksi kotiutuvien keskuudessa tehdyn loppukyselyn mukaan maanpuolustustahto sai keskiarvon 4,4 arvoasteikolla 1–5.

– Santahamina Helsingin edustalla on erinomainen tukikohta Kaartin Jääkärirykmentille, jonka tehtävänä on kouluttaa ja kehittää sotilaallista valmiutta ja turvallisuustoimintaa pääkaupunkiseudun yli miljoonan asukkaan hyväksi, korostaa rykmentin komentaja eversti Hannu Liimatta.

– Myönteistä suhtautumista armeijaa kohtaan osoittaa myös se, että yhä useampi varusmiespalveluksesta kotiutuva haluaa jäädä joksikin aikaa sopimussotilaaksi eli ns. ”kesävänskäksi” esimerkiksi ennen opiskelujensa aloittamista. Osa sopimussotilaista rekrytoidaan vakituisiksi työnteekijöiksi mm. alipuseerin tehtäviin. Tänä päivänä yhtä avointa tehtävää kohti on ollut 10–20 hakijaa.

Liimatta toteaa, että uusista koulutajista onkin ollut viime aikoina pulaa, koska palvelukseen astuvien määrät ovat olleet kasvussa. – Henkilöstömme vaihtuvuus on myös suuri, sillä rykmentistä haikuu jatkuvasti kokeneempia henkilöitä puolustusvoimien muihin tehtäviin mm. Pääesikuntaan ja Santahaminassa toimivaan Maanpuolustuskorkeakouluun.

Keskeytykset surettavat

– On kuitenkin surullista, että asepalveluksensa keskeyttäneitä on edelleenkin noin 20 prosenttia. Joillekin voi olla kestävä tontti jo pelkästään se, että samassa tuvassa

Santahaminan lisäksi varusmiehiä koulutetaan usein myös Helsingin ja sitä ympäröivien kaupunkien alueilla.

asuu kymmenen muuta raavasta miestä. Sosiaalisten sopeutumisvaikeuksien lisäksi osalla nuorista on huono peruskunto. Jos ei ole aiemmin harrastanut mitään liikuntaa, elimistö ei yksinkertaisesti kestä harjoitusten rasitusta. Harjoitukset ovat myös koventuneet ja koulutuspäiviin on jäänyt vähemmän loppoaikaa sen jälkeen, kun miehistön palvelusaika tiivistettiin kuuteen kuukauteen.

– Kutsuntojen terveystarkastukset tulisi saada tarkemmiksi, jotta jo kutsunta-

vaiheessa havaittaisiin yksilöiden fyysiset ja psyykkiset ongelmat. Mutta jos nuori ei ole ollut kouluterveydenhuollon piirissä eikä hän kerro vaivoistaan kutsuntojen lääkärintarkastuksessa, ongelmiin on vaikea tarttua.

Liimatta toteaa kuitenkin, että armeijan nousujohteisella koulutuksella nuoret ihmiset pystyvät hyvin nostamaan fyysisistä kuntoaan, kun he nukkuvat, syövät ja liikkuvat säännöllisesti. – Kaartin Jääkärirykmentissä kuuden kuukauden

palvelusaikana pystyy hyvin nostamaan Cooperin testin tulostaan keskimäärin 150 metrillä. Kotiutumisen jälkeen kannattaa pitää edelleen huolta kunnostaan, eikä päästä sitä rapistumaan.

Vanha sotilastukikohta

Santahamina on toiminut sotilastukikohdaksi vuodesta 1808 lähtien. Alueelle on rakennettu laaja infrastruktuuri rakennuksineen ja harjoitusalueineen. Eversti Liimatta toteaa, että vastaavanlaista paikkaa olisi enää hyvin vaikea saada pääkaupungin läheisyydestä. – Santahamina on pääkaupunkiseudun sotilaallisen turvallisuuden kannalta aivan keskeinen. Täältä on lyhyt matka lähteä muiden viranomaisten vahvistukseksi. Toiminta on myös kustannustehokasta, kun ei tarvitse kuljettaa miehistöä pitkiä matkoja.

– Santahaminan kasarmit käyvät suurimpien varusmiesvahuuksien aikana hetkittäin ahtaiksi. Yksi kasarmeista odottaa tällä hetkellä peruskorjausta. Eniten puutteita on kuitenkin vanhoissa varasto- ja huoltotiloissa, jotka puolustusvoimien organisaatiouudistuksen mukaan kuuluvat nykyisin Etelä-Suomen Huoltorykmentin alaisuuteen.

– Tällä hetkellä akuutein huolenaihe on huonokuntoinen Taivallahden kasarmi, jossa Kaartin Soittokunta toimii. Suunnitelman mukaan Santahaminaan olisi tarkoitus rakentaa tilat Soittokunnalle, mikä olisi kaikin puolin hyvä ratkaisu.

– Rakennuslaitoksen kiinteistöpalveluihin olemme olleet oikein tyytyväisiä. Santahaminassa rakennukset ja ympäristö on pidetty hyvässä kunnossa. Parannettavaa on edelleenkin rakennuttamispalvelujen laadunvalvonnassa sekä kustannusarvioiden pitävyydessä, Liimatta toteaa.

Eversti Hannu Liimatta on toiminut noin kolme vuotta Kaartin Jääkärirykmentin komentajana. Sitä ennen hän on työskennellyt mm. apulaisastopäällikkönä Pääesikunnassa sekä Karjalan Prikaatin komentajana ja esikuntapäällikkönä Vekaranjärvellä. Seuraava pesti Etelä-Suomen Sotilasläänin esikuntapäällikkönä alkaa 1.2.2009. ■

Keskitetty kiinteistöjen valvonta

Santahaminassa Puolustushallinnon rakennuslaitoksen tiloissa toimii kiinteistöjen keskusvalvomo, josta voidaan reaaliajassa valvoa kaikkia Uudellamaalla sijaitsevia puolustusvoimien kiinteistöjä sekä Suomenlahden saariston sähköverkkoa. Järjestelmässä on kaikkiaan noin 15 000 seurantapistettä. Järjestelmään viedään myös kiinteistönhoidon vuosisuunnitelmat. Keskusvalvomon tietojärjestelmä toimii puolustusvoimien sisäisessä verkossa.

Valvomon hoitaja **Pekka Tonttila** kertoo, että tietokoneelta voidaan esimerkiksi säätää kasarmien ja koulutustilojen lämpötiloja, ilmanvaihtoa ja valaistusta sekä seurata tilojen hiilidioksidin ja ilmapurtojen määriä. – Valvomo toimii palvelukes-

kuksena, jonne asiakkaat voivat lähettää vikailmoituksia ja palvelupyynnöitä työasemaltaan, sähköpostitse tai puhelimitse.

– Tietojärjestelmä on helpottanut työtämme ja kiinteistöjen korjausajat ovat lyhentyneet. Tähän tulleet palvelupyynnöt voidaan keskitetysti ohjata oikeille henkilöille, ja samalla ne myös kirjautuvat yhteiseen tietokantaan kyseisin rakennuksen huoltohistoriaan. Huoltopalvelu toimii vuorokauden ympäri siten, että kiireelliset hälytykset lähetetään työnjohtajien kännyköihin. Asiakas voi myös itse seurata omalta työasemaltaan vian korjauksen etenemistä, Tonttila kuvailee vuodesta 2004 lähtien käytössä olleen järjestelmän ominaisuuksia.

Pekka Tonttilalla on edessään tiedot koko Uudenmaan alueen puolustuskiinteistöistä. Santahaminan keskusvalvomosta voidaan ohjata kiinteistöjen toimintoja ja välittää huolto- ja korjauspyynnöt kunkin alueen työnjohtolle.

Itsenäisen Suomen asevelvollinen

Teksti: **Veli-Matti Syrjö**

Kuvat: **Puolustusvoimat, Oscar Lindell ja Kirsti Helin**

Itsenäisen Suomen oma armeija syntyi talvella 1918 valkoisen Suomen asevelvollisena armeijana. Itsenäisyyden vakiintumista merkitsi kun Suomen tasavalta 1919 sai ensimmäisen presidenttinsä. Ke-

hityksemme itsenäisenä valtakuntana pääsi omalle radalleen. Meillä oli autonomian ajalta periytyvä hallintojärjestelmä, mutta omaa sotaväkeä ja puolustushallintoa ei ollut, vaan se oli luotava kokonaan tyhjästä.

Lähtökohdat eivät olleet helpot

Armeijan kantahenkilökunta oli kirjavaa: oli Venäjän armeijassa palvelleita

ammattiupseereita, Saksassa koulutettuja jääkäriupseereita, sodan oloissa pikakoulutettuja upseereita sekä upseereita, jotka olivat saaneet arvonsa ilman mitään sotilaskoulutusta. Aliupseereista jääkärit olivat koulutettuja, mutta valtaosa aliupseerikunnasta oli kouluttamatonta väkeä.

Ne asevelvolliset, jotka ensimmäisinä itsenäisyyden vuosina astuivat palveluk-

Suomenhevonen oli tärkeä osa armeijaa.

seen, olivat myös täysin perehtymättömiä niihin oloihin ja tehtäviin, jotka heitä odottivat. Kun vielä armeijan johdossa käytiin koko kaksikymmenluvun alkupuolen ankaraa kiistaa toisaalta jääkäriupseerien ja toisaalta Venäjällä koulutettujen upseerien välillä, voi armeijan sanoa alkuvuosina olleen melkoisen sekasortoisisessa tilassa.

Tämä luonnollisesti vaikutti asevelvollisten oloihin. Niihin vaikutti myös se, että armeijassa oli pula, paitsi osaavasta henkilöstöstä myös varusteista, vaatetuksesta, muonasta ja majoitustiloista. Se, mitä oli käytettävissä, oli vanhaa venäläisten joukkojen perua, sotasaaliina saatuja varusteita, aseita ja vaatekappaleita sekä venäläisten joukkojen kasarmeja. Joukot piti majoittaa venäläisiin kasarmeihin ja niille paikkakunnille, missä niitä oli, riippumatta siitä, oliko joukko-osaston sijoittaminen juuri sille paikkakunnalle tarkoituksenmukaista itsenäisen Suomen armeijalle.

Suurempi ongelma oli kuitenkin, että itsenäisen Suomen armeija oli sen valkoisen armeijan perillinen, joka oli kukistanut punakaartien kapinan talvella 1918. Niinpä ne asevelvolliset, jotka tulivat vasemmistolaisista kodeista, pitivät armeijaa vihamielisenä laitoksena ja suhtautuivat itse siihen vihamielisesti. Palvelusmotiivaatio puuttui heiltä, joskin se vastaavasti oli kohtuullisen suuri niillä varusmiehillä, jotka tulivat voittanutta puolta kannattaneista kodeista.

Asevelvollisuusarmeijasta tuli koko kansan asia

Itsenäisen Suomen historiassa ensi vuosikymmenet olivat pääsääntöisesti kaikinpuolisen nousun aikaa. Vuosikymmenien vaihteeseen, siirryttäessä kaksikymmenluvulta kolmikymmenluvulle, liittyi toisaalta taloudellinen lama ja toisaalta äärioikeistolainen vallankaappausyritys, Mäntsälän kapina. Kun niistä oli onnell-

Soppatykin pesua.

Käytöstapojen opettelua Kadettikoulussa.

1960-luvulla valatilaisuuksista tuli näyttäviä ja yhteiskunnan puolustamista korostavia juhlia.

lisesti selviydytty, oli uusi vuosikymmen nousun aikaa.

Armeijan sisäisissä oloissa oli tapahtunut suurta edistymistä. Aineelliset olosuhteet olivat kohentuneet, aseistus ja varustus olivat parantuneet, vanhoja kasarmeja oli kunnostettu ja uusia rakennettu, lähinnä Karjalaan, muonitus oli merkittävästi kohentunut ja ennen kaikkea suomalaisia asevelvollisia oli ryhdytty kouluttamaan suomalaisen taktiikan mukaisesti ja suomalaista kurinpitomallia soveltaen. Armeija oli muuttunut koko kansan armeijaksi, jonne mentiin palvelukseen itsestään selvästi – suurelta osalta siksin, että pelättiin suursodan syytymistä.

Suomalainen asevelvollinen palveli demokraattisesti hallitun maan puolustuslaitoksessa. Hänellä oli myös oikeuksia, ei ainoastaan velvollisuuksia. Mikäli hän katsoi esimiestensä taholta tulleen väärin kohdelluksi, oli hänellä oikeus valittaa. Mikäli hän ei katsonut voivansa vanhoa sotilasvalaa, saattoi hän antaa juhllallisen vakuutuksen. Kumpikin menettely edellytti varusmieheltä melkoisesti siviilirohkeutta, mutta oli kuitenkin mahdollisuuksien rajoissa.

Sotavuodet 1939–1945 olivat armeijan ja koko Suomen tasavallan tulikoe, koe, josta selvisimme itsenäisyytemme ja yhteiskuntajärjestyksemme säilyttäen, joskin suuren kappaleen isänmaatamme menettäen ja veloitettuna kohtuuttoman ankariin sotakorvauksiin Neuvostoliitolle. Sotavuodet osoittivat, että asevelvollinen armeija pystyi taistelemaan kaikenlaisissa olosuhteissa ja pystyi epätoivoisessakin tilanteessa säilyttämään taistelukykynsä. Se oli enemmän kuin mitä useimmilla sotaan osallistuneilla valtioilla oli esitettävänä.

Uusia haasteita sotavuosien jälkeen

Sodan jälkeiset olot merkisivät armeijalle aallonpohjaa. Ulkoiset olosuhteet, niin varustuksen, vaatetuksen kuin kasarmiolojenkin osalta olivat lähellä itsenäisyyden alkuaikojen kurjuutta. Sodan hävinnyt armeija oli epäsuosittu eikä sillä nähty olevan mitään olemassaolon oikeutusta.

Tästä aallonpohjasta nousiin kuitenkin. Samalla kun vuoden 1948 YYA-sopimus antoi armeijalle tehtävän – estää muita valtioita hyökkäämästä Suomen kautta Neuvostoliittoon – merkitsi jälleerakennusaika nelikymmenluvun lopulta viisikymmenluvun puoliväliin olojen kaikenpuolista parantumista. Tämä tapahtui suurin piirtein samankaltaisessa henkisesti ilmapiirissä kuin mikä maassamme oli vallalla kolmikymmenluvun lopulla.

Muutos ilmapiirissä tapahtui 1960-luvulla yleismaailmallisesti. Sen merkinä

Varhaisempaa tietotekniikkaa.

oli vasemmistolaisen rauhanliikkeen nousu, yleinen vastenmielisyys vanhoja arvoja (koti, uskonto ja isänmaa) kohtaan ja vaatimus edistyksellisestä asenteesta, mitä se sitten kenellekin merkitsi.

Asevelvollisina armeijassa palveleville tuo aika ei paljoltikaan eronnut aikaisemmasta ajasta. Palvelusmotivaatio saattoi joissakin suhteissa jopa parantua, kun mies joutui itselleen selvittämään, miksi hän oikeastaan palveli. Armeija kuitenkin lisäsi näkyvyyttään siviilimaailmassa, se osallistui mm. maatalousnäyttelyihin ja pyrki tekemään sotilasvalatilaisuuksista näyttäviä ja yhteiskunnan puolustamista korostavia juhlia.

Varusmiespalvelus seuraa aikaansa

Seitsenkymmenluku merkitsi armeijan sisäisissä oloissa monia sellaisia muutoksia, jotka todella muuttivat varusmiespalveluksen luonnetta. Ensiksikin sallittiin varusmiehille siviilipuvun käyttö loma-

Satojen varusmiesten yhdenaikaiset aseotteet valatilaisuudessa näyttävät komealta.

aikoina, toiseksi erotettiin palvelusaika ja vapaa-aika, mikä merkitsi käytännössä mm. sitä, että viikonloppuja ei enää vietetty kasarmilla. Armeija toisin sanoen seurasi siviiliyhteiskunnassa tapahtunutta kehitystä ja mukautti omaa toimintaansa sen perusteella.

Seuraavina vuosikymmeninä tapahtui lisää muutoksia. Varusmiesten maavoimissa harmaa, merivoimissa tummansininen ja ilmavoimissa vaaleansininen palvelus- ja loma-asu sai väistyä maastokuvioisen puvun tieltä. Enää ei voitu puhua armeijan harmaista. Jo aikaisemmin oli luovuttu armeijan saappaista. Tervehtiminen, joka aina oli tapahtunut oikeaa kättä päähineen reunaan vieden, muuttui sikäli, että nyttemmin käsi viedään ohimolle, vaikka oltaisiin ilman päähinettä. Naisille säädetty vapaaehtoinen asepalvelus on tuonut – joskin suhteellisen rajoitetun – joukon naissoilaita armeijan palvelukseen. Suuri muutos on myös se, ettei nykyään jalkavaen sotilasta kutsuta sotamieheksi vaan jääkäriksi. Aikaisemmin jääkäreitä olivat vain jääkäripataljoonissa palvelleet varusmiehet.

Muutosta varusmiesten arkipäivään on merkinnyt myös se, että tämän päivän varusmiehellä on pääsääntöisesti auto käytössään lomamatkoja ja muuta asioimista varten. Samaten hän voi

kännykällään hoitaa yhteydenpitonsa tyttöstävänsä ja kavereidensa kanssa, toisin kuin aikaisempien ikäluokkien varusmiehet, jotka joutuivat jonottamaan vuoroaan sen ainoan varuskunta-alueen yleisöpuhelimen käytössä.

Armeijan perustehtävä ei muutu

Sen yleisen teknistymisen ja automaatioitumisen myötä, mikä näkyy kaikkialla jokapäiväisessä elämässämme, on myös varusmiespalvelus sangen monissa aselajeissa tai palvelushaaroissa ratkaisevasti muuttunut. Jos 1920-luvun varusmiehen tuli ennen kaikkea osata marssia ja suorittaa kivääriotteet automaattisesta, täytyy nykyisen varusmiehen tuntee tietokoneen ja tietoverkkojen salaisuudet, osata kuljettaa milloin minkäkinlaista armeijan erikoisajoneuvoa tai hallita kenttälainoittamisen ja linnoitteiden hävittämisen monet erikoistaidot.

Armeijan perustehtävä, oman maan puolustaminen, on joka tapauksessa pysynyt muuttumattomana ja pysyykin, niin kauan kuin meillä asevelvollista armeijaa ylläpidetään. Vaikka armeijan tietysti tulee seurata yhteiskunnan kehitystä ja sopeuttaa toimensa sen mukaisesti, on kuitenkin välttämätöntä, että säilytetään esimiehen ehdoton käskyvalta ja alaisen ehdoton tottelemisvelvollisuus. Ilman niitä ei selvitä kriisijajan tai sodan tehtäviä. Armeijahan on olemassa sotaa varten ja yleinen asevelvollisuus tuo vuosittain ikäluokan verran nuoria siviilejä asepalvelukseen juuri siksi, että he tuon toivottavasti koskaan toteutumattoman tilanteen ilmaantuessa olisivat valmiita ja kykeneviä puolustamaan isänmaataan. Puolustusvoimat on koko olemassaolonsa ajan kamppailut aineellisen niukkuuden olosuhteissa, mutta maanpuolustustahto – armeijan henki – on ollut ja on edelleen kansainvälisesti vertaillen huippuluokkaa. Sen varaan on hyvä rakentaa. ■

Arkistoneuvos Veli-Matti Syrjö on entinen sota-arkistonhoitaja ja historiantutkija, joka on keskittynyt sotalaitoksen tutkimiseen lähinnä sosiaali- ja henkilöhistorian näkökulmasta.

Isommissa varuskunnissa valatilaisuuksia kerääntyä seuraamaan yli 5 000 hengen omaisjoukko. Kuva Merivoimien valatilaisuudesta Uusikaupungissa 2008.

Varusmiesslangia nykyisin ja ennen vanhaan

alikki, aliskepa	alikessu	alikersantti
avautua	jurnuttaa, urputtaa	purnata
bankottaa, elbata, rötvätä	tirsailla, vetää lonkkaa	levätä, nukkua, ottaa rennosti
gona	vanha	kohta palveluksesta kotiutuva
hajottaa	hatuttaa, kypsyttää	ottaa päähän
härdeilli	revohka	yleinen epäjärjestys
häröillä	uunoilla	käyttäytyä epäsoitilaallisesti
intti	ruodis	asepalvelus
isoherra	fiskaali	kenraali, eversti ym.
jarru	räkä, rähinä	kiisseli
jofa	kattila, pata, kulho	kypärä
jäpittää	jännittää	seistä tai istua soitilaallisen ryhdikkäästi
kadis	simppula, Munkkiniemen tanssiopisto	kadettikoulu
koksu	koku	kokelas
konahtaa	vaahdota	korottaa ääntä
kämmätä, möröillä	tunaroida, tunata	käyttäytyä taitamattomasti
lusmu	pinnari	palvelusta pakoileva
mortti, köri, köpö	mohikaani, sinikka	alokas
noheva	jermu	kunnon taistelija
omena	rööki	tupakka
piruntorjuntaupseeri	sielunhöylä	sotilaspastori
punde	bundis	luvaton poissaolo
reinoilla	toopeilla	käyttäytyä tyhmästi
rättilukeiset	lumppujuhlat	varustarkastus
skappari	kapisetä	kantahenkilökuntaan kuuluva
sluibailla	smiitata, lintsata	pinnata
sode, sotku	lafka, pesä, pörssi	sotilaskoti
sulkeiset	jumppa	sulkeisharjoitus
tetsa	solttu	taistelija, sotamies

Lähteet: www.aamukampa.net ja Simo Hämäläinen, *Suomalainen sotilasslangi*, 1963

Mediajohtajuus – valtaa ja vastuuta

Median valta

puheenaiheena RUK:ssa

Teksti: **Kirsti Helin**

Kuvat: **Puolustusvoimat**

Haminassa Reserviupseerikoulun Maneesissa järjestettiin marraskuun alussa korkeatasoinen seminaari aiheena Mediajohtajuus – valtaa ja vastuuta. Puhujina olivat mediatutkija, professori **Hannu Nieminen**, valtiosihteeri **Risto Volanen**, Helsingin Sanomien päätoimittaja **Janne Virkkunen**, MTV:n toimitusjohtaja **Pekka Karhuvaara**, yliopistonlehtori **Heikki Heikkilä** ja everstiluutnantti **Jari Rantapelkonen**. Seminaarin puheenjohtajana toimi puolustusvoimien viestintäjohtaja **Ossi Kervinen**. Tilaisuuteen osallistui noin 80 henkilöä sekä puolustusvoimista että muuten seminaarin teemasta kiinnostuneita.

Asiantuntijoilta kysyttiin mm. tuntee media vastuunsa vallankäyttäjänä, mitä valta merkitsee yhteiskuntavastuun, arvojen, moraalin ja sananvapauden kannalta. Pohdittavana oli, miten kansainvälistyminen ja internet vaikuttavat mediajohtajuuteen sekä mitä ja miten yleisölle kerrotaan kansainvälisistä kriiseistä.

Mediajohtajuus-käsitteessä Hannu Nieminen erotti toisistaan mediaa välineenään käyttävän johtajuuden ja median sisältä nousevan johtajuuden ja pohti näiden välistä jännitettä. – Kysymys on sananvapaudesta ja median vastuusta: esimerkiksi toimii ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskeva keskustelu.

– Usein median vaikutuksia käsitellään myös liikaa yksinkertaistaen. Yksi tapa eritellä vaikutuksia on erottaa toisistaan median rooli vakaassa oloissa, poikkeustilanteissa ja akuuteissa kriisitilanteissa. Vakaassa tilanteessa media yleensä myötäilee päätöksentekoa, ja kriisitilanteissa sen merkitys korostuu. – Vaikka internet ja ns. sosiaalinen media ovat muuttaneet mediajohtajuuden toimintaympäristöä, kyse ei ole homogeenisesta ilmiöstä, vaan ratkaisevaa on se, mihin niitä käytetään, Nieminen selvitti.

Heikki Heikkilä totesi, että verkossa toteutuvalla kansalaisjournalismilla ei voi olla yhtä yhteistä johtajaa. – Siihen eivät pysty sen enempää lainsäätäjät, markkinat kuin verkon käyttäjät itsekään. Kansalais-

ten mediaa voidaan arvioida kontrollin, markkinoinnin ja vertaisjournalismin eli perinteisten viestintävälineiden rikastuttajan perspektiivistä. Kansalaisten media voi olla sekä uhka tai mahdollisuus että hyvää bisnestä.

Media osana yhteisvastuuta

Janne Virkkusen mukaan journalismissa tärkeää on, että asioita seurataan alusta loppuun. Esimerkkinä hänellä oli Helsingin Sanomien Perlos-uutisointi, jossa yrityksen lopettamista käsiteltiin useiden eri tahojen näkökulmasta. – Journalismissa tarvitaan yhä enemmän kykyä ja taitoa yhdistellä asioita, analysoida, esittää mielipiteitä, syventää ja kyseenalaistaa. Hyvä lehti vastaa myös niihin kysymyksiin, joita lukija ei osaa kysyä. Demokratiaan kuuluu myös jännite politiikan ja median kesken. Jos ei ole jännitettä, ei ole demokratiaa.

Risto Volanen käsittelee viestinnän merkitystä kriisinhallinnassa konkreettisten tapausten valossa: Aasian tsunami, Tehyn työtaistelu, Kemijärvi, 1809

– Medialle asevoimat on ollut tärkeä uutislähde, usein myös kohde, jonka salailu turhauttaa, totesi everstiluutnantti Jari Rantapelkonen esityksessään.

ja 1918. Hänen viestintäohjeensa olivat: ”Viesti niin hyvin kuin osaat” ja ”Toimi tavoite ja tosiasiat mielessä”. Pitkän päälle lopputulos ratkaisee. Kriiseissä ja nopeissa, suurissa muutoksissa kritiikkiä tulee joka tapauksessa, mutta se taas tekee elämän mielenkiintoiseksi.

Pekka Karhuvaaran mukaan ei ole relevanttia kysyä, onko medialla valtaa, vaan mihin media valtaansa käyttää. – Media ei ole monoliittinen, vaan on erilaisia tiedotusvälineitä, joiden päätoimittajilla on erilainen ammattitaito, moraalit jne. Yhden lehden toimitukseen ei ole yhdenmukainen, vaan koostuu eritaustaisista toimittajista. Valtaosa journalisteista pyrkii kuitenkin aitoon ja oikeudenmukaiseen tiedonvälitykseen. On myös hyvä muistaa, että vain taloudellisesti riippumaton tiedotusväline voi

olla sisällöllisesti riippumaton. Median uutiskriteerit ovat: vaikutus, tunteet, riski, ajankohtaisuus, läheisyys, asema ja epätavanomaisuus.

Media ja asevoimat sodassa

Informaatioajan sodan uutisoinnista väitöskirjansa tehnyt Jari Rantapelkonen toi esille, että sodan muutos on johtanut kamppailuun siitä, mille sota näyttäytyy. – Uusi media myös paljastaa, miltä sota näyttää rajatusta kulmasta hetkellisesti.

– Vietnamin sota mullisti sodan visuaalisoinnin. Se nosti esiin television vaikutuksen sodankäyntiin. Toimittajat pääsivät suoraan tapahtumapaikoille, eikä tiedonvälitystä kontrolloitu. Sen jälkeen amerikkalaiset muuttivat tiedotuspolitiikkaansa. Ensimmäisessä Irakin sodassa sota-alueille perustettiin ns. mediapoolit, joissa toi-

mittajat saivat valikoidusti tietoa sodan kuluista. Toisessa Irakin sodassa toimittajat päästettiin taas kentälle, mutta ei vapaasti, vaan sotilastukikohtien yhteyteen perusteluille leireille. Medialle asevoimat ovat olleet tärkeä uutislähde, mutta usein myös salailullaan turhauttava kohde.

– Sotilaiden suhtautuminen mediaan on vaihdellut välipitämättömyydestä vihaan. Usein vastakkaisista intresseistä huolimatta media on kuitenkin sotakoneiston tärkeä liittolainen, jotta sota saataisiin kansalle näyttämään mahdollisimman edullisessa valossa.

Mediajohtajuus – valtaa ja vastuuta oli kahdestoista Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmelian Kotkan yksikön ja Reserviupseerikoulun yhdessä Haminan kaupungin kanssa järjestämä seminaari. ■

Moderna kontorslokaler i den gamla tegelkasernen

De 130 anställda vid Försvarsförvaltningens servicecentral har redan under cirka ett års tid arbetat i Suomen Kasarmis helt renoverade byggnad nr 10 i Tavastehus. Vid renoveringen av den gamla kasernen har man både lyckats respektera det gamla och samtidigt beakta de krav som modernt kontorsarbete ställer.

Projektet var lätt att realisera eftersom byggnadens stomme var stabil och i gott skick. Tegelfasaden, det maskinfalsade plåttaket och de yttersta fönstren kunde renoveras och inga överraskningar dök upp i samband med att man rev interiören.

Ingången till den grundligt renoverade kasernbyggnaden är imponerande: det gamla röda teglet kombinerat med en modern glas- och stålyta. Inne i byggnaden är tegelväggarna säckskurade ljusa, och beroende på belysningen ser de ut att vara antingen ljusröda eller ljusbruna. En varm atmosfär i byggnaden ger också de omsorgsfullt återställda granittrapporna med räcken av smidesjärn samt konstverk som smälter väl in i miljön. ■

Sjökrigsskolans renoverade lokaler

De reparationer av Sjökrigsskolans lokaler på Sveaborgs Lilla Östersvartö som har pågått i två och ett halvt år är nu klara. Hela huvudbyggnaden har renoverats grundligt och delar av klassrumsbyggnaden har också genomgått genomgripande förbättringar. Byggnadernas installationsteknik förnyades och en hiss installerades i huvudbyggnaden. Byggnadernas ålder och fuktproblem innebar utmaningar för den grundliga renoveringen.

Målet var att modernisera Sjökrigsskolans lokaler men samtidigt bevara interiörernas grundstruktur och arkitektoniska karaktär. Detta har bl.a. förutsatt att de tekniska lösningarna har placerats inne i väggkonstruktioner och i bottenbjälklagets hålighet.

Sjökrigsskolans byggnader är byggnadshistoriskt värdefulla skyddsobjekt och hela Sveaborg finns med på Unesco:s lista över världsarv som ett krigshistoriskt minnesmärke. Innan rivnings- och byggnadsarbetena inleddes gjordes en omfattande grundutredning av byggnadens historia och gamla strukturer.

Huvudbyggnadens gamla valvytor har bevarats synliga, innerdörrarna från 1930-talet med sina förkromade mässingshandtag har restaurerats, likaså har de gamla fönstren restaurerats från insidan och inkvarteringsutrymmenas våtrum har renoverats och bl.a. försetts med handfat i 1930-talets funkisstil. Byggnaderna har fått bättre isolering och ytmaterialen har bytts ut så att de motsvarar dagens föreskrifter. ■

Gardesjägerregementet skyddar huvudstadsregionen

I Sandhamn verkar huvudstadsregionens eget truppförband. Gardesjägerregementet utvecklar och upprätthåller militär beredskap och säkerhetsverksamhet för huvudstadsregionens behov. Regementets huvudsakliga uppgift är att utbilda trupper specialiserade på strid i bebyggelse. Myndighetssamarbetet har utvidgats under de senaste åren och soldaterna anlitas allt oftare i olika handräckningsuppgifter.

– Så gott som varje vecka skickar vi soldater för att assistera polisen i olika handräckningsuppgifter såsom att isolera olycksområden, bevaka stora evenemang eller t.ex. för att detonera upphittade sprängämnen. Våra beväringar deltog även i säkerhetsuppdrag i samband med OSSE-mötet, berättar regementets kommandör överste **Hannu Liimatta**.

Gardesjägerregementet har även ansvar för nationella representations- och musikuppgifter. Regementet ställer hederkompaniet, högvakten vid presi-

dentens slott och Gardets Musikkår till republikens presidents föfogande.

Vid Gardesjägerregementet arbetar 260 avlönade personer och årligen utbildas cirka 2 000 beväringar i två inryckningskontingenter. Vid reservövningar utbildas årligen cirka 1 000 reservister. Beväringarna kommer från Helsingfors, Vanda, Esbo och Grankulla. De utlandsfinländska beväringarna innebär en internationell fläkt vid regementet; i allmänhet

finns det ett tjugotal sådana i varje inryckningskontingent.

Enligt överste Liimatta anpassar dagens ungdom sig huvudsakligen väl till livet i det militära. – Cirka 80 procent av dem som inleder sin tjänstgöring har inga som helst problem. De unga av idag är i många avseenden klokare än i min egen ungdom. Deras försvarsvilja är också god. ■

Millog – Master of Military Maintenance

Försvarsmakten bedriver ett allt tätare och öppnare samarbete med den civila världen. För att utveckla landets försvar och upprätthålla krisberedskapen behövs strategiska partnerskap inom olika branscher. Den nyaste samarbetspartnern är Millog Ab, som ansvarar för materielunderhåll och reservdelslogistik för försvarsmaktens landstridskrafter.

Till Millogs uppgifter hör underhåll av arméns fordons- och pansarmateriel, underhålls-, ändrings- och stödtjänster för vapen- och elektroniksystem samt deltagande i arméns materielanskaffningar. Millogs tjänster omfattar också

stöd för internationella operationer.

– Underhåll av försvarsmaktens materiel är vår kärnverksamhet, konstaterar **Aarne Nieminen**, verkställande direktör för Millog Ab. – Med ett företag som koncentrerar sig på underhåll blir branschen mer synlig och ett långt kontrakt skapar planmässighet i finansieringen.

Bolaget kan också sälja sin expertis till andra kunder och målet är att företaget senast år 2016 ska få 20–25 procent av sin omsättning från andra kunder än försvarsmakten. Med hjälp av samarbetspartner är en utvidgning till internationella marknader också en möjlighet. ■

Rakennuslaitos esitteli toimintaansa Pariisissa

Euroopan Unionin julkishallinnon viides laatukonferenssi järjestettiin Pariisissa 20.–22.10.2008 teemalla ”The Citizen at the Heart of Public Quality”. Pariisiin tapahtumaan valittiin kustakin EU:n 27 jäsenmaasta parhaat käytännöt. Konferenssiin osallistui EU-maiden lisäksi myös sen ulkopuolisia maita. Koolla oli 54 valtion julkishallinnon edustajia. Yhteensä kokoukseen osallistui noin 1 200 henkilöä, joista suomalaisia oli 140. Suomi on ollut mukana kaikissa viidessä julkisen sektorin parhaiden käytäntöjen valintaprosessissa valtionvarain- ja sisäministeriön sekä Suomen Kuntaliiton kautta.

Konferenssissa Suomea edustivat Puolustushallinnon rakennuslaitos ja Turun kaupungin lääkkinnällisen kuntoutuksen tulosyksikkö, jotka selviytyivät vuoden 2007 voittajiksi arvioitaessa Suomen julkisen sektorin parhaita käy-

Suomalaisia kokoukseen osallistujia.

täntöjä. Arvioitsijaryhmän mukaan näiden organisaatioiden laatutyötä leimaavat erityisesti systemaattisuus ja innostuneisuus.

Rakennuslaitos esitteli pitkäjänteisiä kehittämistoimenpiteitä ja niiden ydintuloksia esityksessään ”Mobilizing Customers and Stake-

holders to Increase Quality and Productivity” (Parhaat palveluratkaisut – tuloksia ja jatkuvaa parantamista asiakaslähtöisesti). – Tärkein tuloksista on asiakastytyväisyys ja sen nousu asetettujen tavoitteiden mukaisesti, korosti Rakennuslaitosta edustanut laatujohtaja **Ritva**

Touré. Rakennuslaitoksen kanssa samassa Best Practice -työpajassa parhaita käytäntöjään esittelivät Tanska (kouluhallinto) ja Slovakia (valtiovarainministeriö).

Lahden Turvallisuus ja puolustus -tapahtumassa ennätysmäärä yleisöä

Lahden messukeskuksessa syyskuun lopulla järjestetyssä Turvallisuus ja puolustus 2008 -tapahtumassa vieraili kaikkiaan yli 24 000 henkilöä. Tapahtuman mottona oli ”Turvallisuus tehdään yhdessä”, ja tavoitteena oli alentaa viranomaisten ja tavallisen kansalaisen välistä kynnystä ja tarjota mahdollisuus vuoropuheluun. Rakennuslaitoksen osastolla aiheina olivat mm. energiankulutuksen pienentäminen, jätelajittelun kehittäminen ja ekologisten siivousmenetelmien käyttö puolustusvoimien kiinteistöissä.

Interaktiivisilla messuilla yleisö pääsi tutustumaan ja kokeilemaan näyttelyalueella esiteltäviä laitteita ja siten itse osaksi tapahtumaa. Tuhausille nuorille messut tarjosivat hyvän tilaisuuden tutustua laajasti esitellyn turvallisuus- ja puolustusalan koulutukseen sekä alan työmahdollisuuksiin.

Konkreettisenä esimerkkinä viranomaisten yhteistoiminnasta oli suuronnettomuusnäytös Vesijärvellä, joka osoitti viranomaisten toimivan hyvin yhteen. Näytöksessä Puolustusvoimien kakkostehtävä – muiden viranomaisten tukeminen – tuli näyttävästi esille uusimman teknologian ja osaavan henkilöstön välityksellä.

Messujen yhteydessä pidettyyn Suomalaisen yhteiskunnan kriisivalmius -seminaariin osallistui lähes 400 valtion, virastojen ja liike-elämän sekä järjestöjen ylimmän johdon edustajaa.

Nimitysuutisia

Harri Koivunen on nimitetty kiinteistöpalvelupäälliköksi Hämeen alueelle Lahden paikallistoimistoon 1.9.2008 alkaen.

Juha Kyllönen on nimitetty rakennuttajainsinööriksi Helsingin keskusyksikköön 13.10.2008 alkaen.

Laura Majaniemi on nimitetty asuntoasioiden hoitajaksi Hämeen alueelle Hämeenlinnan aluetoimistoon 1.10.2008 alkaen.

Timo Mäkelä on nimitetty ylläpidon toimialajohtajaksi 1.8.2008 alkaen. Hän on ollut Rakennuslaitoksen palveluksessa vuodesta 1994 lähtien ja toiminut viimeksi energia-asioiden johtavana asiantuntijana.

Kim Nyblom on nimitetty kiinteistöesimieheksi Uudenmaan alueelle Tammisaareen 1.6.2008 alkaen.

Heikki Ohtamaa on nimitetty LVI-vastaavaksi Kainuun alueelle Kajaanin aluetoimistoon 28.7.2008 alkaen.

Harri Koivunen

Juha Kyllönen

Laura Majaniemi

Timo Mäkelä

Kim Nyblom

Heikki Ohtamaa

Kuvat: Kirsti Helin ja Lahden Messut

Vuosikokouksen lomassa tutustuttiin Karlskronan historialliseen ympäristöön.

Nordisk Forsvarsbygg kokoontui Karlskronassa

Ruotsalaiset isännöivät Nordisk Forsvarsbyggin kaksipäiväistä vuosikokousta elokuussa Karlskronassa. Ruotsin, Suomen, Norjan ja Tanskan edustajien lisäksi kokouksessa olivat ensimmäistä kertaa mukana myös Viron ja Liettuan puolustushallintojen rakennuslaitokset. Yhteensä osallistujia oli lähes 60.

Maiden välistä puolustuskiinteistöjen vertailu- ja kehittämistyötä tehtiin työryhmissä, joista kukin esitti kokouksen päätteeksi omat raporttinsa. Päivien aikana ohjelmassa oli myös tutustumista Karlskronan historialliseen ympäristöön sekä kaupunginjohtajan järjestämä illallinen. Vuonna 2009 vuosikokous on Tanskassa.

Reserviläismiekkä Tapani Mikkolalle

Rakennuslaitoksen Kauhavan toimipisteessä energiapäällikkö **Tapani Mikkola** on palkittu vuoden 2008 reserviläismiekkalla.

Tapani Mikkolan palkitsemisen perusteluina ovat hänen työssään osoittamansa erinomainen aloitteellisuus, toimeenpano- ja yhteistyökyky sekä ammattitaito. Vastuualueensa avaintoimijana Tapani Mikkola on kehittänyt merkittävästi varuskunnan sähköverkkoa nykyajan vaatimuksia vastaavaksi niin normaali- kuin poikkeusoloissakin.

Reserviläismiekkä symboloi Kauhavan tukikohtaan sijoitettujen reserviläisten yhteenkuuluvuutta. Miekkalla palkitaan ensisijaisesti ansiokkaasti toiminut reserviläinen, mutta sen voi saada erityisistä ansioista myös viranomais- tai muiden yhteistoimintatahojen edustaja.

Miekan on lahjoittanut varuskunnalle ylihärmäläinen **Eino Mäntylä**, joka oli sotilaspoikana Kauhavan Lentosotakoulussa 2.1.–25.4.1943

Kuva: Rakennuslaitos

Lukijakyselyn tuloksia

Muuriankkuri-lehden kesäkuun numerosta tehtiin sähköpostitse lukijakysely, johon vastasi 250 henkilöä. Arvoasteikolla 1–4 (1=huono, 4=erinomainen) lehden yleisilme ja ulkoasu saivat keskiarvon 3,25, kirjoitusten taso 3,02, kuvitus 3,12 ja juttuvalikoima 2,84. Vastaajista 60 % haluaa lehden painettuna, 35 % sekä painettuna että verkossa ja 5 % ainoastaan verkossa.

Lehden kiinnostavimmaksi aiheeksi nousi **Timo Mäkelän** kirjoittama artikkeli puolustushallinnon energiatehokkuudesta. Hyvänä kakkosena oli kenraali **Gustav Hägglundin** haastattelu johtamisesta. Lehden toivottiin sisältävän entistä enemmän puolustuskiinteistöjen esittelyjä ja rakentamista sekä tekijöiden esille tuomista. Juttutyyppeinä toivottiin asia-artikkelia, haastatteluja, ajankohtaisuuksia sekä tulevaa luotaavia juttuja.

Kiitämme kaikkia kyselyyn osallistuneita aktiivisuudesta ja saamattamme arvokkaasta palautteesta sekä hyvistä juttuvinkeistä!

Itämeren hyväksi

Puolustushallinnon rakennuslaitos esitteli Itämerihaasteen toimenpideohjelmansa toisessa kansallisessa Itämerihaasteen seminaarissa joulukuun alussa. Helsingissä pidetyssä tilaisuudessa muita esiintyjä olivat mm. Oulun kaupunki ja Helsingin yliopisto.

Rakennuslaitos on tänä vuonna investoinut piste- ja hajakuormituksen vähentämiseen 350 000 euroa 19 kohteessa. Esimerkiksi Vuosangan harjoitusalueella on uusittu useita jäteveden imeytyskenttiä. Santahaminassa on kunnostettu viemäreitä.

Puolustushallinnon rakennuslaitos

Kotisivut: www.phrakl.fi

Sähköpostiosoitteemme ovat muotoa
etunimi.sukunimi@phrakl.fi

Keskusyksikkö

Unioninkatu 8, PL 199
00131 Helsinki
puhelinvaihe (09) 181 211 11,
faksi (09) 181 210 50
johtaja Pekka Salojärvi

Uudenmaan alue

Helsingin aluetuomisto
Rakennus D34
00860 Helsinki
puhelin (09) 181 448 11
faksi (09) 181 410 50
aluejohtaja Aki Toivonen

Hämeen alue

Hämeenlinnan aluetuomisto
PL 307
13131 Hämeenlinna
puhelin (03) 181 0111
faksi (03) 181 401 15
aluejohtaja Matti Leppänen

Länsi-Suomen alue

Turun aluetuomisto
Heikkilän kasarmi
20810 Turku
puhelin (02) 181 0111
faksi (02) 181 255 80
aluejohtaja Reima Johansson

Keski-Suomen alue

Jyväskylän aluetuomisto
41160 Tikkakoski
puhelin (014) 181 0111
faksi (014) 181 5565
aluejohtaja Pekka Karelo

Itä-Suomen alue

Mikkelin aluetuomisto
Karkialampi
50150 Mikkeli
puhelin (015) 181 0111
faksi (015) 181 3370
aluejohtaja Tapio Laitinen

Kainuun alue

Kajaanin aluetuomisto
PL 630
87601 Kajaani
puhelin (08) 181 6111
faksi (08) 614 1486
aluejohtaja Sakari Hukkanen

Lapin alue

Sodankylän aluetuomisto
PL 5
99601 Sodankylä
puhelin (016) 181 5111
faksi (016) 181 2709
aluejohtaja Yrjö Heiniemi

Rakennuslaitos toimii puolustusvoimien asiantuntijaorganisaationa:

- kokonaistaloudellisesti tehokkaimmat kiinteistöjen ylläpito- ja energiapalvelut
- strategisissa kohteissa oma palvelutuotanto ja erityisosaaminen
- markkinoiden parhaat palvelut
- investointien suunnittelussa ja toteutuksessa vahva maanpuolustusintressi
- tehokas kiinteistötietohallinto
- puolustusvoimat voi keskittyä ydintehtäviinsä ja omistaja-investointien rahoittamiseen sekä kiinteistöjen kehittämiseen.

*Hyvästä yhteistyöstä kiittäen
toivotamme
Rauhallista Joulua ja
Menestyksellistä Uutta Vuotta!*

PUOLUSTUSHALLINNON
RAKENNUSLAITOS

**Olemme tänä vuonna tukeneet
joulutervehdyksiin varatulla summalla
Saaristomeren suojelurahastoa.**